

Артур МАРГУЛОВ

професор кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
доктор історичних наук, доцент

КОЛАБОРАЦІОНІЗМ: УКРАЇНСЬКИЙ ВИМІР

російсько-українська війна, що триває з 2014 р., спричинила зміни існуючих ментально-культурних орієнтирів та стереотипів в українському суспільстві. В умовах проведення бойових дій на території країни спостерігається еволюція класифікації на «свій» та «чужий». Дії громадян України, пов'язані з підтримкою діяльності російської сторони, не завжди однозначно класифікувалися в суспільстві та правовому полі. Термінологічні визначення та змістовність колабораційної діяльності в реаліях російсько-українського протистояння є запорукою напрацювання правової основи та відповідного суспільного ставлення до цього явища.

Колабораціонізм як явище та предмет широкого обговорення з'явився під час та після Другої світової війни. Цікавою є й парадигма його сприйняття. Класичне радянське ставлення було негативним, із нульовою толерантністю до будь-яких проявів співпраці з нацистами. Відповідно до цього напрацьовувалася система юридичного тотального переслідування, де більша частина колаборантів отримала покарання ще до закінчення війни. У сучасній історичній науці зустрічаємо альтернативну презентацію. Так, наприклад, І. Патриляк та Я. Грицак класифікують колабораціонізм українського населення окупованої Радянським Союзом Польщі як наслідок неприйняття легітимності влади [1-2].

Нині окупація окремих територій України стала наслідком гібридизації російської військової агресії. Дії місцевого населення презентувалися російською стороною як сепаратиські, а конфлікт – як внутрішньодержавний. Відсутність внутрішніх прецедентів, небажання міжнародної спільноти тривалий час констатувати справжню політико-правову ситуацію призвело до відсутності чіткої класифікації колабораційної діяльності на окупованих територіях. Така ситуація породила факт масових колаборацій за відсутності правового переслідування та відповідальності.

Ситуація докорінно змінилася з лютого 2022 р. Масований військовий наступ на українську територію пришвидшив напрацювання відповідного законодавства [3]. Цьому також сприяла міжнародна класифікація дій росії як країни-агресора, починаючи з 2014 р. [4]. Іншим суттєвим фактором у боротьбі проти колаборантів є «право війни». Частина одіозних колаборантів було

фізично знищено силами спротиву.

Факти колабораційної діяльності з лютого 2022 р. стали не такими численними порівняно з 2014 р. та переважно відбуваються на основі примусу. Комплекс напрацьованих політико-правових та суспільно-етичних заходів дозволив класифікувати колаборантів та їхню діяльність у сучасних умовах, окреслити реальність їхньої правової відповідальності та унеможливити гібридне трактування їхньої діяльності. У такий спосіб держава отримала чіткий алгоритм дій із гуманітарної деокупації своєї території.

Список використаних джерел

1. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX століття : навч. посібник. Київ : Генеза, 2000. 249 с.
2. Патриляк І. Тотальна війна на винищення: окупаційний режим Німеччини та її союзників в Україні (1941–1944 рр.) // Від Рейхстагу до Івдзими. Україна та українці у Другій світовій. Харків : Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2017. 352 с. С. 72–100.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність : Закон України від 03.03.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2108-20#n12>.
4. Rishennia Velykoї Palaty pro pryiniatnist spravy Ukraina ta Niderlandy proty Rosii – shchodo litaka reisu MH17 ta konfliktu na skhodi Ukrainy, nadalі bude rishennia po suti (Ukrainian version). HUDOC. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press#%20>.

Анна МАКСИМОВА

викладач кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат наук з державного управління

ШЛЯХИ УТВОРЕННЯ НОВОЇ ЛЕКСИКИ У БРИТАНСЬКІЙ ПРЕСІ

Інтенсивні темпи технологічного розвитку вплинули на мову за різними аспектами. Діджиталізація є головною характеристикою XXI століття, що подвоїло швидкість словотвору в усіх галузях. Як наслідок, мова є живим та складним механізмом, що, з одного боку, перебуває у постійному русі, з іншого – зберігає ознаки стабільності та цілісності як основний засіб комунікації. Очевидно, саме тому питання про мовну змінність, суть, чинники та тенденції мовної еволюції є та буде одним із центральних у лінгвістичній науці. Головною тенденцією сьогоденного розвитку є поява неологізмів. Це цілком закономірний процес, пов'язаний із динамічним розвитком